

เงินบำรุงการศึกษา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนั้นเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และสอดคล้องตามตามนโยบายของรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2552 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำโครงการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ให้ทุกคนมีโอกาสรับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณ ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียนและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

1. สถานศึกษาที่เก็บค่าใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ ต้องได้รับความเห็นชอบในการขอรับสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก่อน จึงจะดำเนินการเก็บเงินบำรุงการศึกษาได้

ทั้งนี้ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำรายงานค่าใช้จ่ายที่ขอรับสนับสนุนเป็นรายสถานศึกษา ส่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบก่อนเปิดภาคเรียน

2. สถานศึกษาที่ยังไม่เคยขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองในปีการศึกษาที่ผ่านมา ควรดเก็บต่อไป

3. สถานศึกษาที่มีความจำเป็นและเคยขอรับการสนับสนุนมาก่อนดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ต้องได้รับความเห็นชอบจาก สพท.โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาก่อน จึงจะสามารถดำเนินการได้
- 3.2 การจัดเก็บต้องเก็บในอัตราที่น้อยกว่าปีการศึกษา 2551
- 3.3 ต้องสอดคล้องกับความสนับสนุนที่ได้รับเพิ่มเติมจากรัฐบาล

สถานศึกษา มีหน้าที่

- ต้องประชาสัมพันธ์ประกาศให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบล่วงหน้า เพื่อตัดสินใจว่าจะสมัครใจสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพียงใด
- ต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องดูแลมิให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับผลกระทบจากสถานะทางเศรษฐกิจ
- จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยจัดให้นักเรียนเกินมาตรฐานที่รัฐจัดให้ มีความจำเป็นต้องเก็บค่าใช้จ่ายต้องได้รับความเห็นชอบจาก สพฐ. ผู้ปกครองและนักเรียนต้องสมัครใจและประกาศให้ผู้ปกครอง/นักเรียนทราบล่วงหน้า เพื่อพิจารณาเข้าร่วมโครงการ
- การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสมโดยถือประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลัก
- รมัดระวังมิให้เกิดการเก็บเงินจากนักเรียนซ้ำซ้อน ไม่ให้เรียกเก็บจากนักเรียนทุกคนซึ่งจะทำให้เกิดความเดือดร้อนและการร้องเรียนขึ้นได้ในภายหลัง
- ออกใบเสร็จรับเงินในนามสถานศึกษาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บ โดยระบุว่า " เงินบำรุงการศึกษาโครงการ.....ภาคเรียนที่....ปีการศึกษา....." เพื่อให้ผู้ปกครองใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอเบิกเงินสวัสดิการการศึกษาบุตรได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง ไม่เกินประเภทและอัตราเงินบำรุงการศึกษาที่กรมบัญชีกลางกำหนด
การเขียนชื่อโครงการในใบเสร็จรับเงินจะต้องตรงกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดและหนังสือรับรองที่ทางโรงเรียนออกให้
- ต้องบันทึกการรับจ่ายเงินตามระบบบัญชีของทางราชการ
- รายงานการรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษาตามแบบที่ทางราชการกำหนด ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สพท.ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ วันสิ้นภาคเรียนและวันสิ้นปีการศึกษา

สพท. มีหน้าที่

1 รายงานผลการอนุมัติและรายงานค่าใช้จ่ายที่ขอรับสนับสนุนเป็นรายสถานศึกษาให้ สพฐ.ทราบก่อนเปิดภาคเรียน

2 กำกับ ติดตาม ควบคุม ดูแล การเก็บเงินบำรุงการศึกษา มิให้มีการขอรับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเกินความจำเป็น การใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและกรณีที่เป็นปัญหาให้ดำเนินการแก้ไขทันที

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา มีดังนี้

ก. ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถขอรับการสนับสนุนจากนักเรียนหรือผู้ปกครอง ได้แก่

1. ค่าเล่าเรียน	11. ค่าบัตรประจำตัวนักเรียน
2. ค่าหนังสือเรียน	12. ค่าปฐมนิเทศนักเรียน
3. ค่าอุปกรณ์การเรียน	13. ค่าสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
4. ค่าเครื่องแบบนักเรียน	14. ค่าบริการห้องสมุดขั้นพื้นฐาน
5. ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมวิชาการ ปีละ 1 ครั้ง	15. ค่าบริการห้องพยาบาล
6. ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมคุณธรรม/ชุมนุมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดปีละ 1 ครั้ง	16. ค่าวัสดุสำนักงาน
7. ค่าใช้จ่ายในการไปทัศนศึกษาปีละ 1 ครั้ง	17. ค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น
8. ค่าใช้บริการอินเทอร์เน็ตนอกเหนือการเรียนตามหลักสูตรปกติปีละ 40 ชั่วโมง	18. ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว
9. ค่าวัสดุฝึก สอน สอบ	19. ค่าอุปกรณ์กีฬา
10. ค่าคู่มือนักเรียน	20. ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียนการสอน
	21. ค่าใช้จ่ายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	22. ค่าวารสารโรงเรียน

ข. ค่าใช้จ่ายที่ขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง ได้แก่

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับห้องเรียนพิเศษที่มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความสามารถของนักเรียน

รายการ	อัตราจัดเก็บ/คน/ภาคเรียน
1. ห้องเรียนพิเศษ EP (English Program) <ul style="list-style-type: none"> • ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น • ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 	ไม่เกิน 35,000 บาท ไม่เกิน 40,000 บาท
2. ห้องเรียนพิเศษ MEP (Mini English Program) <ul style="list-style-type: none"> • ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น • ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 	ไม่เกิน 17,500 บาท ไม่เกิน 20,000 บาท
3. ห้องเรียนพิเศษด้านภาษาต่างประเทศ ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ	เท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ยกเว้นค่าใช้จ่ายห้องเรียนพิเศษด้านภาษาอังกฤษให้เก็บได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของห้องเรียน MEP

2. ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถของนักเรียน

รายการ	อัตราจัดเก็บ/คน/ภาคเรียน
1. โครงการพัฒนาทักษะตามความถนัดของนักเรียนนอกเวลาเรียน	เท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ทุกรายการรวมกันไม่เกิน 1,000 บาท
2. ค่าจ้างครูชาวต่างประเทศ	
3. ค่าตอบแทนวิทยากรภายนอก	
4. ค่าเรียนปรับพื้นฐานความรู้	

3. ค่าใช้จ่ายที่สถานศึกษาจัดเสริมเพิ่มเติมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ อาจขอรับการสนับสนุนได้เท่าที่จ่ายจริง ประหยัด จำเป็น และเหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนสมัครใจ **แต่ไม่ให้เรียกเก็บจากนักเรียนทุกคน** ได้แก่

- ค่าจ้างครูที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเฉพาะ
- ค่าสาธารณูปโภคสำหรับห้องเรียนปรับอากาศ
- ค่าสอนคอมพิวเตอร์ กรณีโรงเรียนจัดคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนเกินมาตรฐานที่รัฐจัดให้ (1 เครื่อง : นักเรียน 20 คน)
- ค่าใช้จ่ายในการจัดร่วมโครงการ โครงการและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกินมาตรฐานที่รัฐจัดให้ ค่าใช้จ่ายในการไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนเกินมาตรฐานที่รัฐจัด

ค. ค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างสวัสดิการและสวัสดิการภาพนักเรียนที่สถานศึกษาจัดให้เป็นการเฉพาะราย โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประกาศให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบล่วงหน้า เพื่อพิจารณาเข้าร่วมโครงการ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่าย

รายการ	อัตราจัดเก็บ/คน/ภาคเรียน
1. ค่าประกันชีวิตนักเรียน/ค่าประกันอุบัติเหตุนักเรียน	เท่าที่จ่ายจริง โดยประหยัดตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น
2. ค่าจ้างบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา	
3. ค่าตรวจสอบสุขภาพนักเรียนเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากการให้บริการสาธารณสุขของรัฐ	
4. ค่าอาหารนักเรียน	
5. ค่าหอพัก	
6. ค่าซักรีด	

ง. ค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนด้อยโอกาส

สถานศึกษาต้องพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียน โดยไม่รอนสิทธิที่ควรจะได้รับ ได้แก่

- การเรียนกับครูชาวต่างประเทศ หากสถานศึกษา มีการจัดให้นักเรียนทุกคนควรจัดให้นักเรียนด้อยโอกาส ได้เรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 2 ชม.
- การเรียนการสอนโดยครูที่สถานศึกษาจ้างหรือโดยวิทยากรภายนอก
- ค่าสาธารณูปโภคสำหรับห้องเรียนปรับอากาศ
- การตรวจสอบสุขภาพนักเรียน
- ค่าเรียนปรับพื้นฐานความรู้
- ค่าอาหารนักเรียน
- การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ/คุณธรรม/ชุมนุมลูกเสือ/เนตรนารี /ยุวกาชาด และการไปทัศนศึกษา
- การเรียน การฝึกใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ปีละ 40 ชม.

ข้อมูลอ้างอิง

1. หนังสือ สพล.ด่วนที่สุด ที่ ศธ 04002/ว 510 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2552 เรื่อง หลักเกณฑ์เงินบำรุงการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. หนังสือ สพล.ด่วนที่สุด ที่ ศธ 04002/ว 983 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 เรื่อง การเก็บเงินโรงเรียน
3. หนังสือ สพล.ด่วนที่สุด ที่ ศธ 04002/ว 1208 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2552 เรื่อง ซ่อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บเงินของโรงเรียน